22

D. D.

INCREMENTA BOTANICES

PROXIME PRÆTERLAPSI SEMISECULI,

QVÆ,

CUM CONSENSU EXPERIENT. FACULT. MED. UPSAL.

SUB PRÆSIDIO

VIRI NOBILISSIMI ATQVE EXPERIENTISSIMI

DOMINI DOCTORIS

CAROLI LINNÆI,

S. R. MAJ:TIS ARCHIATRI, MED. ET BOTAN. PROF. REG. ET ORD. ACAD. IMP. N. C. MONSPEL. STOCKH. BEROL. TOL. ET UPSAL. SOCII,

NEC NON

EQUITIS AURATI DE STELLA POLARI,

BREVITER SPECIM. ACAD. ADUMBRATA,

PUBLICÆ CENSURÆ SUBMITTIT

JACOBUS BIUUR,

WESTMANNUS,

IN AUDITORIO CAROL. MAJORI,

DIE II. JUNII ANNO MDCCLIII.

HORIS ANTE MERID. CONSUETIS.

HOLMIÆ,

TYPIS LAURENT. LUDOV. GREFING.

Kongl: Maj:ts

Högtbetrodde Man,

Præſident

Uti Deſs och Rikſens Högloſl. Cammar Collegio,

ſamt

Riddare och Commendeur

af Kongl. Maj:ts Orden,

Högvålborne Grefve,

HERR CARL FREDRIC PIPER,

Nådige Herre.

Tillåten, NÅDIGE HERRAR, at jag nyttjar vördnad och rena nit, hwartil jag ſå wål af ymniga Nåd äfwen upmuntras. Anſen då, med vanlig förſtlingen af mine Academiſke öfningar, och äfwen, långt och vidt lyſande Namn, åt then ſamma låna hafve då icke ſå mycket afſeende på et ringa offer deſs underdån ödmjuka vålmening, ſom det ſamma dri utbeder jag mig den Nåden at ytterligare få vara beſtåndig Hög vålgång!

EDRE

Underdån Ödmiu

JACOB

Kongl. Maj:ts
Hôgtbetrodde Man,
General af Cavalleriet,
Öfwerſte fôr Deſſ Lif Regemente til Håſt,
ſamt
Riddare och Commendeur
af Kongl. Maj:ts Orden,
Hôgvålborne Friherre,

HERR MATTHIAS ALEXANDER Von UNGERN STERNBERG,

Nådige Herre.

närwarande tilfålle, at fôr EDER yttra den diupa inwertes drift fôres, ſom af EDER mig bewiſade hôg Nåd, det jag fôr EDRA ôgon vågar framwiſa at af EDRA, genom hôgt Vett och ſtora Fôrtjånſter, glans och prydnad. EDRE HÔGE NÅDER och thes egen beſkaffenhet, ſom icke faſt mera på ſtar at frambåra. Uti EDER Nådiga Åtancka, inneſluten. Frambårdande under innerlig ônſkan fôr

NÅDERS

kaſte Tjänare
BIUUR.

Kyrkoherden vid Folkärna Förſamling,
Wålärewördige och Höglærde Herren,

HERR M. JOHAN WULFF.

Råd- och Handelsmannen i Weſterås Stad,
Ådel och Högacktad

HERR CARL WULFF.

Mine Gunſtige Herrar Morbröder.

Då I, Mine Gunſtige Herrar Morbröder, alt ifrån mina yngſte år, men i ſynnerhet, ſedan et ſvårt öde, alt för tidigt hädanryckte min Kära Fader, viſat mig ſå oräkneliga teckn af Godhet, ſkulle jag tycka mig för mycket fela i min ſkyldighet, om jag icke ſökte, vid alla tilfällen, viſa min vördnad tilbaka. Jag beklagar mig vara med de fläſte Godhets åtniutare deruti lik, at, ju ymnigare välgerningar finnas, des mera otilræckelig ſe de ſin förmågo til erkänſta vara. Tillåten mig fördenſkul, Gunſtige Herrar Morbröder, at nyttia EDER vanliga Gunſt til erſättning af min briſt; och uptagen deſſa ringa blad, ſåſom et vædermåle allenaſt, af min upriktiga Kärlek; hvaruti jag, under trogen önſkan, för orubbad lång ſällhet, beſtåndigt framhärdar at vara

Mine Gunſtige Herrar Morbröders

ödmiukäſte Tienare
Jacob Biuur.

D. D.

§. I.

Quamvis ſolidior omnium eorum cognitio, quæ in globo terraqueo ubique locorum & gentium, obvia ſunt, plus quam neceſſaria ſemper fuerit, propter uſus tam medicos, quam œconomicos, quibus non carere potuerint homines; eam tamen in formam ſcientiæ & diſciplinæ, nimis ſero redactam fuiſſe novimus, ob varia ſua fata, eaque non raro iniquiſſima. Etenim tria illa naturæ regna, quæ hæc omnia ſuo complectuntur ſinu, eodem non ſemper exculta fuere ſtudio. Scientia *Botanica* ampliſſimum ſub ſe comprehendens regnum, novis ſemper adaucta eſt inventis, plurimos habuit cultores, evaſitque tandem copioſiſſima. *Litholo-*

gia, ope Chemiæ illuſtrata, noſtra inprimis ætate, in lucem prodire cœpit. *Zoologia*, ex hisce tribus, huc usque maxime fuit neglecta. Hæc tria junctim, quod ad progreſſus eorum omnes, ita perſequi, ut ferret eorum & hiſtorica cognitio, & maximus uſus, curta mea ſupellex non patitur; ſcientiam igitur Botanicam, eamque ſolam, ut meo qualicunque propoſito proximam, paucis tangam, idque ita, ut, quaſi per transennam eundo, notatu digniora ſiſtam: hiſtoriam enim conſcribere, omnibus ſuis numeris perfectam, eos transgrederetur limites, quos disquiſitiones Academicæ ſibi præfixos habent. Itaque ſufficiet etiam mihi, ſi nobiliſſimæ hujus ſcientiæ præcipua *incrementa* tradam, poſtquam primarias ejus Epochas pauciſſimis tantum tetigi. Propoſito vero huic meo, plus quam innoxio, ut Tuus adſit favor, L. C. eſt id ipſum, de quo perofficioſe Te rogatum velim.

§. 2.

Fata Botanices, ſi noſtrum eſſet in præſenti accurate penſitare, ad quatuor etiam EPOCHAS ea commode revocari poſſe diceremus; quarum 1. EPOCHA PATRUM Botanices, ea tantum contineret, quæ a temporibus *Ariſtotelis* usque ad *reformationem* memoratu digna cenſerentur. 2. EPOCHA FUNDATORUM, ea, quæ a *reformationis* temporibus, ad tempora CASP. BAUHINI circa annum 1620. traderet. 3. EPOCHA SYSTEMATICORUM a Caſp. Bauhino ad ævum Nob. D. PRÆSIDIS.

4. EPO-

4. Epocha Reformationis ab anno hujus ſeculi XXXV.

* EPOCHA PATRUM.

Inter Auctores, qui in Prima Epocha, Botanices ſtudio navarunt operam, præcipue inclaruerunt *Theophraſtus*, *Dioſcorides*, & *Plinius*; Quorum temporibus ſcientia hæc noſtra adhuc in cunis quaſi ſuis vagiit; rerum enim naturalium periti, neque objecta ſua deſcribere, neque eadem depingere didicerunt; multo minus Characteres quosdam ſpeciales aut leges, ſecundum quas, in aliorum uſum, ſpeciebus nomina affingere poſſent, ſibi habebant familiares.

* EPOCHA FUNDATORUM.

In Secunda Epocha, regno Orientali ſub Imperium Turcarum redacto, ſcientia hæc noſtra, quæ ſub tenebroſis ſeculis, miſerabili fato fuit obnoxia, quod cum reliquis omnibus artium liberalium ſtudiis ei commune fuit, e ſuo etiam deliquio reviviſcere cœpit. Theodorus enim Gaza, Hermolaus Barbarus, opera tantum *Dioſcoridis*, *Ariſtotelis*, & *Theophraſti* in aliam linguam transferentes, hujus ſcientiæ priſtini temporis ferruginem ſe quidem exeſuros putabant: quod tamen minus ex voto ſucceſſit, quum eandem, ab ovo, ut dicitur, repetendam eſſe ſecutura ſecula, plus quam neceſſarium duxerint, ſi quid in ea unquam præſtari poſſet. Auſtralis igitur Europæ eruditi cer-

tatim plantas *colligere* atque *deſcribere*, nec non *figuras* earundem ligno incidere cœperunt. In quorum numero fuerunt Brunfelsius, Tragus, Cordus, Matthiolus aliique. Heic vero præcipue memoria digni ſunt, Gesnerus, qui ſtudio ſolertiaque, in perluſtrandis naturæ veſtigiis, omnes fere ſuperavit, Rondeletius, qui quidem rei Botanicæ nihil in ſui memoriam nobis reliquit; nihilo tamen minus a coætaneis in magno habitus eſt honore ob vaſtam eruditionem in re medica & naturali; diſcipulos habuit *Rauwolfium*, *Lobelium*, *Cluſium*, *Joh. Bauhinum*, *Ghinum*. Ghini, Piſæ Profeſſor, etſi nihil ediderit, præſtantium tamen Virorum, *Cæſalpini*, *Anguilaræ*, *Maranthæ*, *Matthioli* & aliorum vel præceptor fuit, vel amicus (Tournef. Iſag. 32.) Cæsalpinus interiores ſcrutandi naturæ receſſus perſpicaciſſimis gaudebat oculis, adeo ut eum nemo æmulari potuerit. Eodem fere tempore Dodonæus, Lobelius, Dalechampius, Tabernæmontanus notiſſimarum Europæ plantarum figuras confecerunt, quæ & hodie omnium manibus volvuntur. Clusius inter hos eminet, qui late inſtitutis itineribus, diligentia infinita, plantas inveſtigavit, nec minori fide easdem propoſuit. Columna, omnium Botanicorum primus, & figuras propria manu accurate depingere, & ſimul easdem æri incidere noverat, tantamque in plantis accurate deſcribendis adhibuit curam, quantam unquam Cluſius, ad easdem indagandas & dilucide proponendas. Præſtantiſſimi illi fratres Joh. & Casp. Bauhini huic ſcientiæ ſummam auctoritatem

tatem conciliarunt, dum ille in *Hiſtoria* ſua *Univerſali*, facile omnia a reformatione literarum detecta, in unum contraxit opus, & hic in *Pinace* ſuo, omnia Botanicorum nomina, in ſpecies ſuas redigendo, Babylonicam quaſi confuſionem removebat. Sic nobiliſſimæ hujus artis periti, apicem etiam ejus ſeſe attigiſſe crediderunt, unde & eam ob cauſſam, viribus quaſi exhauſti, per aliquod tempus obmutuere Botanici.

* EPOCHA SYSTEMATICORUM.

Sub initio TERTIÆ EPOCHÆ lente admodum procedebatur; SUERTIUS enim 1612. BRY 1612. BESLERUS 1612. & PANCHOVIUS ſolis figuris erant contenti. ALPINUS filius, plantas rariores, inprimis Cretenſes, a patre deſcriptas, in lucem tantum produxit. RENEALME paucas plantas deſcripſit, earumque figuras ſpeciminis inſtar, depinxit. CORNUTUS novas quasdam ſpecies ex America ſeptentrionali depromſit. *Marcgrave* amore Botanices per mare in Braſiliam trajiciens, novas regiones Floræ acquiſivit. BARRELIER & BOCCO, duo monachi, ſub itineribus ſuis in Europa Auſtrali plurimas plantas pulcherrimas legebant. RAJUS quoque, Theologus, in Studium Botanicum apud Anglos acriter jam ferri incipiebat. Ipſa vero ſcientia, plene adhuc non floruit, antequam MORISONUS, Scotus, in Angliam redux, artem in formam diſciplinæ redigere incipiebat, quo facto Anglorum plurimi in Amplexus Floræ turmatim rue-

ruebant, quorum infinito ſtudio numerus plantarum brevi duplo auctior evaſit. Eo enim tempore inter ANGLOS inprimis MORISONUS, PLUKENETIUS, SLOANE, RAJUS, BOBARTUS, SHERARD, PETIVER, MERRET, LUYDIUS, DOODY, VERNON, RICHARDSON, BUDDLEY, DU BOIS, unitis quaſi viribus rem aggreſſi ſunt, eorumque diligentiam utraque experta eſt India, SLOANE Jamaicam, BANISTER, *Jones* & *Krig* Virginiam adiere; *Camellus* & *Cunningham* rariores ex India orientali, aliisque locis, transmiſerunt plantas. Hoc quoque tempore, plantarum amore finitimum BELGIUM eſt incenſum: etenim non ſolum eruditi, uti SYEN MUNTING &c. ſed etiam Optimates, ut *Beverning*, *Fagel*, *Benting*, *Beaumont*, COMMELIN, herbis ſeſe oblectantes, hortos rariſſimis plantis refertos inſtruxerunt. Jam quoque BREYNIUS, Dantiſco in Belgium ſæpiſſime profectus, cum Hollandis certabat, de raris plantis detegendis & illuſtrandis. Huc item HERMANNUS e Germania veniebat, ut civitate Botanica donaretur, qui quoque ad nova occupanda regna Indiæ delegatus, floram *Capenſem* & *Zeylanicam* ſub imperium Floræ redegit; RHEEDE totum *Malabariæ* regnum, nec multo poſt RUMPFIUS *Amboinam*; adeo ut anceps hæream, utrum Hollandorum induſtria, vel Anglicorum ſit præferenda. Hinc vero numerus rariorum plantarum infinitus fere evaſit. Interea temporis DODART in *Gallia*, TRIUMPHETTI & CUPANI in *Italia*, LŒSELIUS & MENTZELIUS in *Germania*, herbas nonnullas, minus communes, in lucem protulerunt. RIVINUS demum

figu-

figuris nitidiſſimis, & nova methodo, magis tamen facili, quam elaborata, inclaruit. Circa finem ſeculi, mediante FAGONO, Præfecto horti Botanici, magnique Regis Ludovici XIV. Archiatro, qui apud Regem pro hac ſcientia multum interceſſit, in Gallia quoque hujus ſtudii amor incenditur. Atque in promtu jam habebat ipſa natura incomparabilem illum TOURNEFORTIUM, qui monarchiam Botanicam in altiſſimum eveheret culmen. * Hic ſcientiæ Botanicæ omnibus ſuis Anteſignanis aptior, rerum adyta penetravit, omniumque erat princeps, cui exercitum Botanicum rite inſtruendi, & legibus ſyſtematicis convenienter diſponendi, erat facultas atque potentia, quas quoque adeo eſt exſecutus, ut nunquam antea, in ordine tam concinno, ſcientia hæc Botanica exſtiterit redacta. PLUMIER ejus premit veſtigia in *America*, dum ipſe ad *Orientem* ſeſe confert, quemadmodum *Lignoni* ad *Guadelupam*, SYRIANUS ad *Canadam*, LIPPI ad *Ægyptum*, & FEVILLÆUS ad *Peru*. Tournefortii e ſchola prodiere illuſtriſſimi Botanici JUSSIÆI, VAILLANTIUS, aliique. Crederetur jam ſcientiam Botanicam ad ſummum ſuum evectam fuiſſe faſtigium, ut labore quaſi graviſſimo, viribus nunc exhauſta, ſuis contenta tropæis, requieſcere poſſet; ne autem halcyonia nimis longa duceret, perque ea deliquium iterum pateretur, providit præſens hoc noſtrum laborioſiſſimum ſeculum.

Ineunte ſic ſeculo præſenti, *Tournefortius*, *Plumier*, *Petiver*, *Rajus*, *Plukenet*, opera ſua, quæ

exorſi

exorſi ſunt, continuarunt ad annum circiter ſeculi ſeptimum.

1708. Scheuchzerus Joh. Jac. prima ſua itinera Alpina edidit, in quibus magnum plantarum numerum *Helveticarum*, antea minus cognitarum, aperuit.

1710. Heucherus in Horto ſuo *Vittenbergenſi*, obſervationes nonnullas, atque plantas etiam quasdam, minus cognitas tetigit.

1712. Kæmpherus ex itinere *Japanico* redit, & in Amœnitatibus ſuis, multas Indiæ herbas enumerat: hic, licet non ex profeſſo Botanicus fuerit, exactiſſimus tamen fuit obſervator, quod penes peregrinatores primas merito obtinet, nos certiores facit, permultas herbas Aſiaticas, adhuc in hac mundi parte ignotas nobis eſſe.

1714. Fevillæus, Religioſus, e *Peru* & *Chilli* numerum haud exiguum plantarum exoticarum collegit, quas juxta methodum Tournefortianam, vel ſcalam Geometricam deſcriptas non minus, quam depictas, reliquit.

1716. Knautius novam *methodum*, Rivinianæ haud diſſimilem, efformavit, etſi parum incrementi ſcientiæ attulerit.

1716. Bradlæus hiſtoriam ſuam plantarum *ſucculentarum* exorditur, in qua Cactos & præcipue Meſembryanthema, quæ, quod ad maximam partem, adhuc dum obſcura erant, delineat.

Acade-

Academia Pariſina *Regia Scientiarum*, ea nunc erat, quæ, annis proxime ſupra dictis, & quidem ſingulis, novas & rariores plantas in ſcenam produxit, idque opera atque ſtudio Membrorum ſuorum, *Marchant*, *Isnardi*, *Niſſolii* & *Juſſiæi* &c.

Vaillantii prodiit oratio, de *ſtructura florum*, qui 1717. omnium primus ſexum plantarum diſtincte explicat, cui ſtatim *Blair* in ſuis Botanick eſſais, quæ etiam ſeptem, vel octo tantum plantas rariores continent, adplaudit; Vaillantius etiam deinceps, in enumerandis florum *compoſitorum* ſpeciebus, in actis Pariſinis 1718. 1719. 1720. methodo utitur exactiſſima, ſeque oſtendit, majori fuiſſe imbutum cognitione plantarum, quam unquam alii, qui de plantis quidquam, cum Orbe erudito communicarunt. Multas enim non ſolum, ante illum ignotas, ſed etiam jam pridem detectas, magno labore atque ſtudio, apud Auctores evolvit, & adhuc majori induſtria omnium examinavit flores, idque accuratiſſime, easque poſtea ad novam methodum, certaque genera, reliquis omnibus rigoroſius, redegit. Hujus *Botanicon Pariſienſe*, opus poſthumum, obſtetricante Boerhaavio, prodiit, in quo, inſigni & ſpeciali quadam cura, minutiſſima Vegetabilia examini ſubjecit, obſcuriora enodando, ſynonyma extricando, & figuris magnificentiſſimis exornando minus cognita, & inter hæc permultos Muſcos, eorumque affines produxit.

Ruppius & Dillenius, duo quaſi æmuli, hic 17[illegible] in Flora ſua Giſſenſi, ille vero in Flora Jenenſi,

rariſſimas minimasque herbas, quæ antea induſtriam Botanicorum eluſerunt, perquirere auſi ſunt.

Dillenius famam ſempiternam ſibi comparavit, minutiſſimos detegendo *Muſcos*, in ſuis adhuc dum latentes tenebris. Nam, quamvis Angli oculatiores, in hoc ipſo argumento non parum deſudarunt, gordium tamen hunc non explicarunt, cujus ſolutionem Flora Dillenio reſervaverat.

1732. Idem *Hortum Elthamenſem* edidit, opus pretioſiſſimum, magno ſuo dignum Auctore; quum in hoc opere ſiſtat plantarum rariſſimarum maximam copiam, cum accuratiſſimis elegantiſſimisque, & propria manu elaboratis figuris, deſcriptionibus atque ſynonymis, ſcientiæ haud parum
1741. lucis fœnerantibus. Ejusdem *Hiſtoria Muſcorum* lucem adſpexit, quæ circiter ſexcentos muſcos, cum accuratiſſimis deſcriptionibus, ſynonymis, figuris, eorumque hiſtoriis exponit, quibus Auctor non ſolum addidit novam provinciam Botanicæ, ſed omnibus etiam numeris adeo perfecte abſolutum reliquit opus, ut accuratius in hoc ſcientiarum genere, nemo unquam præſtiterit.

1718. Cathedra Botanica *Paduæ* vacante, *Ripa*, *Pontedera*, & *Scheuchzer*, triga Virorum haud ignobilis, ſponſam hanc ambiere, eruditionis ſpecimnibus editis: quorum Pontedera ſtatim *Compendium* Tabularum Botanicarum, varietatibus impletum, emiſit, & inſequente anno *Anthologiam* & *Diſſertationes* promulgavit; in *Anthologia*, generum quos-

quoſdam characteres ſiſtit, & ſexum plantarum refutare conatur. In *Diſſertationibus*, novam tradit methodum plantarum compoſitarum, Vaillantianæ ſimillimam, at faciliorem, minus autem elaboratam.

SCHEUCHZERUS JOH. *Agroſtographiam*, maximam graminum collectionem complectentem, edidit, qua nullus Botanicus carere poteſt; ejus enim diligentia in colligendo, & maxima induſtria in deſcribendo, omnium fere ſuperavit ſagacitatem.

MONTII Catalogus *Stirpium* Agri *Bononienſis*, ingentem graminum Italorum comprehendit numerum, quæ quidem juxta affinitatem cum cerealibus, ſine tamen deſcriptionibus, conſignata inveniuntur. 1719.

BOERHAAVE in *Horto* ſuo *Lugduno Batavo*, ob oculos ponit plantarum rariſſimarum refertiſſimum Hortum Leidenſem, cum ſynonymis, & ad finem operis, inſignem copiam delineat *Protearum* & *Leucadendrorum*, quæ Hartog, aliique, circa Caput Bonæ ſpei, conquiſiverant, & ante in ſcriptis Botanicorum fuere obſcura. 1720.

TILLIUS *Hortum* ſuum *Piſanum* edit, in quo etiam variæ a Michelio collectæ plantæ, inter reliquas ibi enumeratas, recenſentur. 1723.

MARTYN ſcripta ſua Botanica edere incipit, inque his præcipue *Decades* ſuas plantarum rariorum, in quibus centum ferme, minus cognitas, inprimis ex horto Chelſeano depromptas, in- 1726.

venies herbas, quas quoque vivis coloribus delineavit.

1728. BUXBAUM *Centurias* Plantarum edere incipit. Cumque Petrus Alexievitz, magnus ille Ruthenorum Imperator, ſcientiis etiam favere viſus ſit, hunc Buxbaumium in Orientem mittit, plantas rariores inquiſiturum, ubi quidem multas minus cognitas invenit herbas, pauciores tamen collegit, quam occaſio colligendi ei ſubminiſtravit; mutilata ejus fuere ſpecimina, & deſcriptiones incompletæ. In his tamen multas invenies plantas, antea ignotas.

1729. MICHELIUS, in Novis Plantarum Generibus oculatiſſimus, ingentem vim minimarum plantarum propoſuit, quæ, qua maximam partem, priorum perſpicaciam effugere, easdemque delineatas, ad ſua reduxit genera: non quidem negandum eſt, Auctorem, in hoc ſuo opere, multas etiam propoſuiſſe varietates, inde tamen nihil decedit de pretio hujus operis, quod enim multa depromit plane nova experimenta, microſcopicis obſervationibus ſtabilita, quibus flores, inprimis vero Lichenum, cum ſuis affinibus, a nemine ante eum obſervatos, detexit.

1731. CATESBÆUS Hiſtoriam Naturalem *Carolinam*, opus ingentis pretii, in lucem edidit, ubi præter Aves & Piſces rariſſimos, plurima quoque, ex America ſeptentrionali Vegetabilia rariſſima, cum figuris ſiſtit pulcherrimis.

EPO-

EPOCHA REFORMATORUM.

Nob. D. Præses apud Batavos, reformationis Botanicæ, in Hollandia degens, prima ſua jecit fundamenta, quibus dein reliqua ſua & ſuperſtruxit, & cum Orbe literato communicavit. 1735.

Fundamenta Botanica, quæ leges ſubminiſtrant, quibus Botanice ſit attemperanda.

Bibliotheca Botanica, in qua pro ratione argumenti, ab unoquoque adoptati, enumerantur Auctores Botanici.

Claſſes Plantarum, quæ Syſtematicorum diverſas methodos enucleatas, atque ad genera naturalia redactas, reddunt.

Philoſophia Botanica, ubi termini, ſic dicti, Technici Botanicorum definiuntur, extricantur, partes plantarum explicantur, atque leges Syſtematis demonſtrantur.

Critica Botanica, quæ nomina plantarum examinat, dijudicat, atque corrigit.

Syſtema Naturæ, in quo omnia tria Naturæ Regna, nova proponuntur methodo, herbæque ſecundum Stamina & Piſtilla, methodo antea non viſa, claſſificantur.

Genera Plantarum, in quibus plantæ, quod ad genera ſua, ſecundum omnes partes fructificationis, earumque numerum, ſitum & proportionem, definiuntur.

Hortus Cliffortianus, qui numeroſam recitationem rariſſimarum plantarum, undique locorum congeſtarum, difficiliorisque indaginis proponit, ubi & ſingulæ, ſecundum principia antea data, ordinantur, & ad loca ſua natalia rediguntur.

Flora Lapponica, quæ haud paucos flores & herbas Lapponicas, prioribus annis ab Auctore collectas, examinatas, & in ordinem redactas, recenſet.

Flora Svecica Catalogum herbarum, per totam Sueciam ſponte naſcentium, exhibet.

Hortus Upſalienſis enumerat, & ſimul deſcribit magnam copiam herbarum exoticarum, qua abundat hic Hortus Botanicus Academiæ Upſalienſis.

Flora Zeylanica, in qua omnes illæ herbæ, quæ a Paulo Hermanno, per ſeptem Annos in Zeylona morante, fuere collectæ, recenſentur & deſcribuntur.

Species Plantarum ſub prelo jam ſudant, quæ omnes eas complectuntur ſpecies, quas in omnibus, jam recenſitis operibus ſuis, propoſuit, vel Ipſe dein examinavit, vel etiam unquam alii hujus Syſtematis Aſſeclæ recenſuerunt, vel deſcripſerunt: nec non eas, quas undique terrarum per commercium literarium transmiſſas accepit, vel a *D. Gmelino*, e Siberia, vel *D. Sauvageſio*, e monte Peſſulano, vel *Lœflingio*, ex Hiſpania, *Kalmio* e Canada, *Haſſelquiſt* ex Ægypto, *Osbeckio* ex India Orientali, &c.

Materia

Materia Medica, ea tantum exhibet, quæ circa plantas officinales, earumque vires & uſum explorandum, obſervatu digna videntur.

Uſum Oeconomicum plantarum aperuit Auctor in Amœnitatibus ſuis Academicis paſſim, nec non in Itineribus ſuis Oelandico, Gottlandico, W. Gothico & Scanico.

BURMANNUS Theſſaurum edidit *Zeylanicum*, & 1737. anno inſequente, Decades plantarum *Africanarum:* in hiſce recenſet Auctor copiam herbarum minus cognitarum, e Zeylona & Capite Bonæ ſpei, quas etiam depictas ſiſtit: debemus ei quoque *Herbarium Amboinenſe Rumpfii*, quod idem hic Auctor ab interitu vindicavit, in quo Rumpfius rariſſimas plantas non ſolum deſcripſit atque delineavit, ſed etiam præclare uſum earum indicavit.

GRONOVIUS Floram exhibet *Virginicam*, in qua 1739. plurimas enumerat Virginiæ plantas, quas Clayton diligenter collegerat et transmiſerat, ipſe vero examinavit, nec non ad genera retulit, cum differentiis determinavit, & ſynonymis illuſtravit, quibus Auctor Cl. haud parum Botanices dilatavit pomeria.

ROYENUS Floram edidit *Leidenſem*, in qua di- 1740. tiſſimus ille hortus Leidenſis ſpecificatur, plantæ ad certa genera reducuntur, ſpecies, cum ſuis differentiis ſpecificis, eadem determinantur certitudine, quæ omnia, reformatæ Botanicæ haud parum attulerunt incrementi.

HALLER

1742. Haller enumerationem edit ſtirpium *Helveticarum*, in qua rariſſimæ illæ recenſentur plantæ Alpinæ, quas hic idem Auctor in lucem primus protulit, & cuique faciles cognitu reddidit; quibus Res herbaria valde eſt locupletata.

1743. Colden plantas examinavit *Noveboracenſes* Americæ ſeptentrionalis, quæ in Actis Upſalienſibus ſunt expoſitæ.

1745. Gorter Floram exhibet *Gelro Zutphanicam*, brevem non minus, quam intellectu facilem.

1747. Gmelinus in Flora *Sibirica*, cujus duo volumina jam prodiere, poſt novem annos peractum iter in terra, quam præter illum, Botanicorum inviſit nemo, magnam enumerat copiam herbarum novarum, quas eleganter explicavit, atque delineavit. In hoc ejus opere apparet, quantum *Meſſerſmidt*, *Gerber*, *Heinſelman*, *Kraſcheninningkow* & *Steller*, in conquirendis herbis valuerint, quarum partem *Amman* exhibuit, in rarioribus ſtirpibus Imperii *Ruthenici*.

1747. Wachendorffii Hortus *Ultrajectinus*, herbarum ditiſſimus, prodiit.

1747. Guettard in ſuis obſervations ſur les plantes, plurimas herbas *Stampenſes* diſtincte accurateque indicat, varia dilucidat, & in primis ſuperficiem foliorum, acutiſſimis examinat oculis, illudque detegit, ad quod aliorum penetrare non potuere oculi.

1749. Dalibard Flora *Pariſienſis*, plantas Pariſienſes exactiſſime juxta reformationem Botanicam exponit, variasque proprias addit.

Sau-

Sauvagesius in *methodo* ſua *foliorum* multas 1751.
Monſpelienſes plantas, easque rariſſimas, accurate ingenuoſeque exprimit.

Atque ſic Seculo hocce noſtro, quod ad omnes ferme partes ſuas Botanice eſt reformata; *Sexus* enim plantarum rite ſunt detecti: *Gramina*, *Muſci*, *Fungi*, *Plantæ Alpinæ*, *Orientales*, *Sibiricæ*, *Zeylanicæ*, *Japonicæ*, *Chinenſes*, *Capenſes*, *Carolinæ*, *Virginicæ*, *Canadenſes*, & *Minutiſſimæ Europææ*, in immenſum numerum, ad maximum usque incrementum Botanices, paullatim accrevere. Ipſa quoque ſcientia, haud parum inde experta eſt emolumenti, quod plurimæ plantarum partes inveſtigatæ ſint, *Calyces*, *Stamina*, & *Piſtilla* deſcripta, *Termini* definiti, *Genera* firmius conſtructa, *Species* ſolide deſignatæ, & denique plantarum *Vires*, in Medicina & Oeconomia, accuratius ſint exploratæ.

Et ſic quaſi in appenſa tabella, quam breviſſime Botanices abſolvimus fata primaria, ejusque Auctores primarios, quibus facile carere nequeunt, qui in hac ſcientia proficere volunt. Ante vero quam manum de tabula, ut ajunt, tollam, paucis etiam indicabo, quod mihi videatur, pretioſiſſimum illud inventum, Icones ligno incidendi atque deſignandi, tandem in luxum, ut plurimorum regnorum, ita & ipſius, forſitan, ſcientiæ hujus nobiliſſimæ, perniciem abire. Etenim ab initio, figuræ ſolummodo *ligno* incidebantur, quæ herbas ſuas, quamvis non qua minimas ſuas partes, eleganter exprimebant, ut *Brunfelſii*, *Fuchſii*, *Cluſii*, *Rudbeckii* &c. Tunc quoque temporis, figu-

ræ unius ad alterum, per commercium translatæ ſunt, & pro lubitu uniuscujusque, in ordinem redigebantur.

Plantinus, Typographus Antverpiæ, plurimas tandem, ad ſua usque ~~ad~~ tempora, figuras ligno inciſas, poſſeſſioni ſuæ adjecit, quo factum eſt, ut opera Botanicorum, quæ tunc temporis ſtudio & impenſis ejus plurima prodiere, minus ſumtuoſa fuerint; Cluſius enim hiſtoriam Dodonæi, apud Löe, Gallice exhibens, plerasque *Fuchſii* uſurpabat figuras, quas deinde omnes Plantinus emit. Idem *Cluſius* apud hunc ipſum Plantinum Hiſtoriam quoque ſuam edidit. Figuras *Lobelii* Plantinus quoque ligno incidendas curavit.

Dodonæus, impetrata venia a Lobelio, figuris ejus uſus eſt, & plurimas de ſuis, prelo ipſius Loë divulgavit. *Tabernæmontanus*, icones Fuchſii, Cluſii, Lobelii & Dodonæi conquiſivit. *Dalechampius* etiam Matthioli, Lobelii, Dodonæi Cluſiique figuras pretio ſibi acquiſivit (teſte Moriſono in Prælud. 465.) Non inficiandum eſt, pretioſiſſimas illas figuras, quas Recentiores *ære* exſculpſere, Veterum longe eſſe præſtantiores, propterea quod in figuris æneis plures quam in ligneis, diſtinctiusque exprimi queant partes minutiſſimæ, inde tamen librorum pretium adeo intenditur, ut haut pauci Botanices Alumni curtæ ſupellectilis, ejusmodi maximi pretii operibus carere cogantur. Ejus hoc in caſu provoco experientiam, qui ſibi emendos propoſuit *Beſlerum*, *Barrelierum*, Hiſtoriam *Moriſoni*, Phytographiam *Plukenetii*, Gazophylacium

Peti-

Petiveri, Ordines *Rivini*, Hortos *Commelinorum*, *Rheede* Malabaricum, *Breynii* Centuriam, *Dillenii* Elthamenſem, *Rumpfii* Amboinam, *Marſilii* Danubium, & præcipue illorum opera illuminata, *Catesbæi* Carolinam, *Martyni* Centuriam, *Sebæ* theſſaurum, *Ehreti* tabulas, nec non *Blackvel* Herbarium, & *Weinmanni* Phytanthozaiconographiā, quorum addendo pretia, ſummam efficiunt Bibliothecæ, haud infimæ ſortis, in alia quacunque diſciplina, comparandæ ſufficientem.

Et, qui Zoologiam pertractarunt, quamvis pauci, ejusdem tamen ſcientiæ libros, jamjam ad tantum evexerunt pretii faſtigium, ut nonniſi Studioſi, facultatibus maxime valentes, eosdem ſibi acquirere queant; exempli loco adferemus *Rumpfium*, *Gualterum*, *Argenville*, *Bonannum*, *Liſterum* de Teſtaceis, *Suammerdam*, *Reaumur*, *Röſel*, *Albinum*, *Edwardum*, *Merianam*, *Wilkes*, *Willugby*, & longa ſerie reliquos, de Inſectis & Avibus, quorum pretia Irus non perfert. Itaque ſi ſcientia unquam propaganda ſit, Syſtematici etiam eidem, ſua adeſſe debeant opera, neceſſe eſt, ne proprio ſplendore tandem ruat. Determinatis jam Generibus, per certos Characteres & Differentias ſpecificas, cum nominibus trivialibus, optandum eſſet, vellent jam primum Botanici ſibi operæ pretium ducere, plures reducendi Species, cum differentiis ſuis ſufficientibus, ad ſua genera, idque eo modo, ut, cognitis plurimis herbis, nomina trivialia adponerent, ceteras vero accurate explicarent.

Deinde

Deinde, ut ſinguli quique, ſuis obſervarent locis, *Uſum* plantarum œconomicum, cum conſideratione *durationis*, *ſoli*, *temporis* florendi, fructificandi & *foliationis* cujuscunque herbæ, ad dies usque horasque computati, more Aſtronomorum in ſuis obſervatoriis. Attendant quoque neceſſe eſt, quæ *Animalia* hanc vel illam comedant herbam, quæque Plantæ ſingulorum hoſpitæ ſunt *Inſectorum*, & demum ante omnia finem Creatoris, in quem unaquæque herba, in uſum etiam ſuum proprium inſtituta ſit. Hæc autem omnia, homines recta ducunt via ad perſcrutandam, nec non rite admirandam Summi totius hujus Univerſi Artificis Sapientiam, in conſtruenda & exornanda hac mundi machina, in uſum præcipue Hominis, Nominisque ſui ſempiternam Gloriam.

TANTUM.